

ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

5.1 ความเป็นมาของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง

เนื่องจากในระยะแรก ๆ คนพิการในประเทศไทยยังไม่ได้รับความใส่ใจในเรื่องการให้การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ การดูแลช่วยเหลือคนพิการส่วนใหญ่ยังคงเป็นการให้แบบสงเคราะห์เท่านั้น จึงทำให้คนพิการไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ยังคงต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากครอบครัวและสังคมเป็นหลัก เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก สังคมยังขาดความตระหนักในสิทธิและความเสมอภาคที่คนพิการพึงมีและพึงได้รับในฐานะที่เป็นพลเมืองของประเทศเช่นเดียวกับพลเมืองอื่น ๆ ทั้งสิทธิและความเสมอภาคในการใช้ชีวิตในสังคม การเข้าถึงสวัสดิการด้านต่าง ๆ การศึกษา การมีส่วนร่วมในสังคมวัฒนธรรม การมีอาชีพ และการมีรายได้ เป็นต้น จึงทำให้การดูแลและการจัดสวัสดิการพื้นฐานต่าง ๆ ในสังคมยังคงมุ่งไปที่ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศที่คิดว่าน่าจะทำประโยชน์คืนสู่สังคมได้มากกว่า จึงละเลยที่จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของคนพิการให้สามารถพึ่งตนเองหรือให้โอกาสคนพิการได้ทำประโยชน์คืนสู่สังคม

ต่อมากรมประชาสงเคราะห์ได้เล็งเห็นว่าคนพิการไม่ใช่คนที่ไร้ประโยชน์ เพียงแค่สูญเสียความสามารถบางอย่างไปเท่านั้น แต่ความสามารถด้านอื่น ๆ ที่เหลืออยู่ยังสามารถใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างดี หากได้รับการฟื้นฟูอย่างถูกวิธี ทั้งการปรับสภาพทางด้านร่างกายและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสม ก็จะทำให้คนพิการสามารถพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรีเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป

และในปี พ.ศ. 2510 กรมประชาสงเคราะห์ได้รับความช่วยเหลือจากองค์การสหประชาชาติ โดยได้จัดส่ง Mr. Victor J. Baltazar ผู้เชี่ยวชาญด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ มาช่วยให้คำแนะนำในการดำเนินงานด้านการฝึกอาชีพคนพิการ และได้ให้แนวทางเกี่ยวกับการจัดฝึกอาชีพแก่คนพิการไว้ดังนี้¹

1. การฝึกอาชีพเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้คนพิการได้ทำงาน แต่ก็ไม่ใช่จุดหมายปลายทาง เมื่อฝึกแล้วจะต้องสามารถตั้งตัวในอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งได้ มิฉะนั้นการฝึกก็จะสูญเปล่า สำหรับบุคคลที่สามารถหางานได้อยู่แล้วโดยไม่ต้องฝึก ก็ไม่ควรเข้ารับการฝึกเช่นนี้

¹ กรมประชาสงเคราะห์, "การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพคนพิการศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการจังหวัดสมุทรปราการและศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการจังหวัดของแก่น", หน้า 43

2. ต้องไม่เอาการฝึกเช่นนี้ไปปะปนกับการให้การบำบัดรักษาโดยการให้ทำงาน ซึ่งมุ่งหมายใช้เป็นการรักษาทางการแพทย์เพื่อให้ฟื้นคืนสภาพเป็นประการสำคัญ
3. การฝึกอาชีพคนพิการควรกระทำในภาวะที่คล้ายคลึงกับการฝึกอาชีพผู้ที่มีอวัยวะสมบูรณ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ แต่อาจจะต้องอาศัยเครื่องอำนวยความสะดวกพิเศษบางอย่างตามความต้องการจำเป็นของคนพิการบางประเภท
4. การฝึกอาชีพควรให้มีส่วนร่วมสัมพันธ์กับความต้องการด้านอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมเพื่อว่าเมื่อสิ้นสุดการฝึกอาชีพแล้วจะมีทางประกอบอาชีพหาเงินได้
5. การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอย่างถี่ถ้วนเป็นสาระสำคัญที่จะทำให้แผนการฝึกอาชีพสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
6. การดำเนินการฝึกจะต้องเป็นไปอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ
7. การฝึกอาชีพเป็นส่วนที่ต้องใช้ค่าใช้จ่ายมากที่สุด ในแผนการฝึกอาชีพและฟื้นฟูสมรรถภาพและจำต้องมีเงินทุนหนุนหลังที่มั่นคงเพียงพอ

ดังนั้นกรมประชาสงเคราะห์จึงได้จัดทำ **“โครงการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการตัวอย่าง”** (Pilot Rehabilitation Training Center for the Disabled) และได้บรรจุไว้ในแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510-2514) เพื่อเป็นศูนย์กลางด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ รัฐบาลเห็นชอบและได้อนุมัติงบประมาณให้กรมประชาสงเคราะห์ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการแห่งแรกขึ้น เพื่อเป็นตัวอย่างด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพคนพิการ โดยใช้ชื่อว่า **“ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง”** ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ โดยได้เปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2511 โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์ดังกล่าว ดังนี้

1. เพื่อดำเนินการฝึกอาชีพให้แก่คนพิการตามความถนัดเพื่อให้สามารถออกไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้
2. เพื่อให้การฟื้นฟูและแก้ไขสภาพความพิการทางร่างกาย ตามควรแก่กรณี เป็นรายบุคคล อาทิ การจัดแขนเทียม ขาเทียม เบรลล์ รถเข็น รถโยก ไม้ค้ำยัน เป็นต้น
3. เพื่อให้การฟื้นฟูปรับสภาพทางด้านร่างกายและสังคม ช่วยเหลือคนพิการให้เข้าใจในปัญหาความยุ่งยากส่วนตัวและปัญหาสังคม โดยวิธีการสังคมสงเคราะห์เฉพาะรายสังคมสงเคราะห์กลุ่มชน และวิธีการทางจิตวิทยา เพื่อมุ่งหมายให้มีการปรับปรุงแก้ไขตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนและสังคมได้อย่างปกติสุข

4. เพื่อให้คำปรึกษาและแนะแนวในการประกอบอาชีพแก่คนพิการ
5. เพื่อจัดคนพิการที่สำเร็จการฝึกอาชีพแล้วเข้าทำงานในศูนย์พัฒนาอาชีพคนพิการ (โรงงานปีคนพิการสากล/โรงงานในอารักขา) เพื่อฝึกหาความชำนาญงานพิเศษ
6. เพื่อจัดหางานให้คนพิการที่สำเร็จการฝึกอาชีพ ทำตามควรแก่กรณีในสถานประกอบการอาชีพต่าง ๆ

และในปีต่อ ๆ มากรมประชาสงเคราะห์ได้มีการขยายงานออกสู่ภาคต่าง ๆ ปัจจุบันมีศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการรวม 8 แห่งทั่วประเทศ คือ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหยาดฝน จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ศูนย์บริการสวัสดิการเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ (ราชินี) จังหวัดลพบุรี ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการจังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองคาย ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการบ้านทองพูน – เผ่าพนัส จังหวัดอุบลราชธานี สถานฟื้นฟูอาชีพคนพิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี

ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง เดิมเป็นหน่วยงานราชการที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย ต่อมาในปี 2536 ได้โอนหน่วยงานมาสังกัดกับกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และในปี 2545 ได้เปลี่ยนจากสังกัดสำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ มาสังกัดสำนักบริการและสวัสดิการสังคม กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

5.2 โครงสร้างการบริหารงาน

โครงสร้างการบริหารงานภายในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดงประกอบไปด้วย 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายบริหารงานทั่วไปและฝ่ายสวัสดิการสงเคราะห์

1. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ประกอบไปด้วย งานพัสดุ งานการเงินและบัญชี งานยานพาหนะ งานบุคลากร งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นฝ่ายที่มีหน้าที่บริหารและจัดการงานต่าง ๆ ภายในศูนย์ ฯ

2. ฝ่ายสวัสดิการสงเคราะห์ ประกอบไปด้วย งานสวัสดิการพื้นฐาน งานฝึกอาชีพ งานสังคมสงเคราะห์ งานประเมินสมรรถภาพ งานจัดหางานและติดตามงานรักษาพยาบาล งานบริการชุมชน งานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต งานกายภาพบำบัด งานแผนงานและโครงการ งานการศึกษา งานรับบริจาค งานสุทกรรม ซึ่งเป็นฝ่ายที่มีหน้าที่หลักในการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐ ในด้านการให้บริการแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ คนพิการภายในศูนย์ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการฟื้นฟู และในปัจจุบันมีการขยายบทบาทและขอบเขตการดำเนินงานด้านการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการออกสู่ในระดับชุมชนอีกด้วย โดยมีแผนผังโครงสร้างการบริหารงานของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง ดังนี้

แผนผังโครงสร้างการบริหารงานศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง



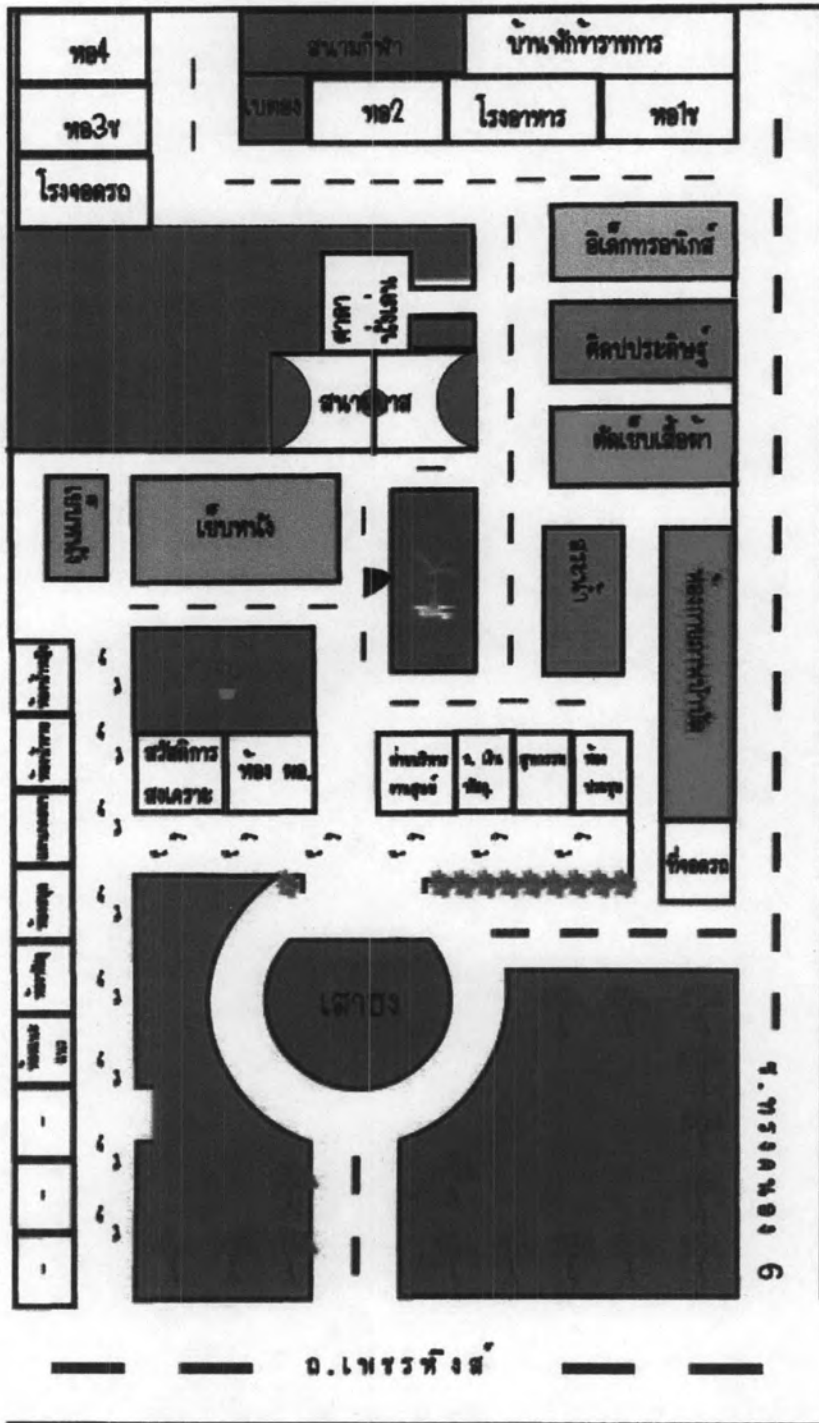
ที่มา : ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง

5.3 สภาพทั่วไปภายในศูนย์

ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดงตั้งอยู่ เลขที่ 50 หมู่ 7 ต.ทรงคนอง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ โดยมีเนื้อที่จำนวน 12 ไร่ 3 งาน 21 ตารางวา ภายในศูนย์ ฯ ประกอบไปด้วย อาคารที่ทำการศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง อาคารฝึกอบรมวิชาชีพ ทั้ง 5 วิชาชีพ ประกอบด้วย วิชาชีพช่างตัดเย็บเสื้อผ้าและการใช้จักรอุตสาหกรรม วิชาชีพช่างเย็บหนัง วิชาชีพคอมพิวเตอร์ วิชาชีพอิเล็กทรอนิกส์ และวิชาชีพศิลปะประดิษฐ์ อาคารกายภาพบำบัด โรงอาหาร หอพักสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพ จำนวน 4 อาคาร และ บ้านพักข้าราชการและลูกจ้าง

บรรยากาศภายในศูนย์ ฯ จะร่มรื่นและลมเย็นสบายเพราะติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกมีความรู้สึกผ่อนคลายได้ดี มีการจัดบริเวณพักผ่อนสำหรับผู้เข้ารับการฝึกให้นั่งเล่นและพูดคุยกันได้บริเวณม้าหินที่จัดไว้ให้ตามบริเวณต่าง ๆ โรงอาหาร หรือจะเล่นกีฬาที่สนามกีฬาเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดและความเหนื่อยล้าจากการเรียนและการทำกิจกรรมได้ โดยสภาพทั่วไปภายในศูนย์ ฯ สามารถแสดงเป็นแผนผังได้ดังภาพ

แผนผังภายในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง



ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 จนถึงปี พ.ศ. 2550 ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง มีคนพิการทั้งชายและหญิงเข้ามารับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพจากศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดงแล้วจำนวน 3,387 คน และสำเร็จการศึกษาทั้งสิ้น 2,560 คน นอกจากนั้นศูนย์ได้มีบริการจัดหางานให้กับคนพิการด้วย โดยเริ่มตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ. 2526 จนถึงปี พ.ศ. 2550 ซึ่งได้จัดหางานให้กับคนพิการแล้วทั้งสิ้นจำนวน 1,216 คน

สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอาชีพประจำปี 2550 มาสมัครทั้งสิ้น 126 คน แต่มารายงานตัวทั้งหมด 107 คน เป็นผู้เข้ารับการฝึกชายจำนวน 89 คน และผู้เข้ารับการฝึกหญิงจำนวน 18 คน แบ่งเป็นวิชาชีพช่างตัดเย็บเสื้อผ้าและการใช้จักรอุตสาหกรรม จำนวน 10 คน วิชาชีพช่างเย็บหนังจำนวน 23 คน วิชาชีพอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 30 คน วิชาชีพคอมพิวเตอร์จำนวน 20 คน และวิชาชีพศิลปะประดิษฐ์ จำนวน 24 คน

และมีผู้เข้ารับการฝึกจำนวน 44 คน ไม่สำเร็จการศึกษา เนื่องจากต้องออกระหว่างการฝึก เช่น จำเป็นต้องออกไปรักษาตัว ทำผิดกฎระเบียบของศูนย์ ฯ ขาดเรียนเกินระยะเวลาที่กำหนด และไม่ผ่านการประเมินผลการทดสอบเพื่อสำเร็จการศึกษาของศูนย์ ฯ เป็นต้น คือ จากวิชาชีพช่างตัดเย็บเสื้อผ้าและการใช้จักรอุตสาหกรรม จำนวน 5 คน วิชาชีพช่างเย็บหนังจำนวน 6 คน วิชาชีพอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 15 คน วิชาชีพคอมพิวเตอร์จำนวน 8 คน และวิชาชีพศิลปะประดิษฐ์ จำนวน 10 คน

เพราะฉะนั้นจึงเหลือผู้สำเร็จการฝึกอาชีพทั้งสิ้นจำนวน 63 คน เป็นผู้เข้ารับการฝึกชายจำนวน 55 คน และผู้เข้ารับการฝึกหญิง จำนวน 8 คน แบ่งเป็นผู้เข้ารับการฝึกจากวิชาชีพช่างตัดเย็บเสื้อผ้าและการใช้จักรอุตสาหกรรม จำนวน 5 คน วิชาชีพช่างเย็บหนังจำนวน 17 คน วิชาชีพอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 15 คน วิชาชีพคอมพิวเตอร์จำนวน 12 คน และวิชาชีพศิลปะประดิษฐ์ จำนวน 14 คน รวม 63 คน

และจากการติดตามผลของศูนย์ ฯ พบว่าภายหลังผู้เข้ารับการฝึกสำเร็จการศึกษาแล้วได้เข้าทำงานในสถานประกอบการจำนวน 18 คน ประกอบอาชีพอิสระจำนวน 14 คน รวมกลุ่มอิสระในชุมชน จำนวน 5 คน ศึกษาต่อจำนวน 4 คน และกลับภูมิลำเนาจำนวน 22 คน ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังตาราง

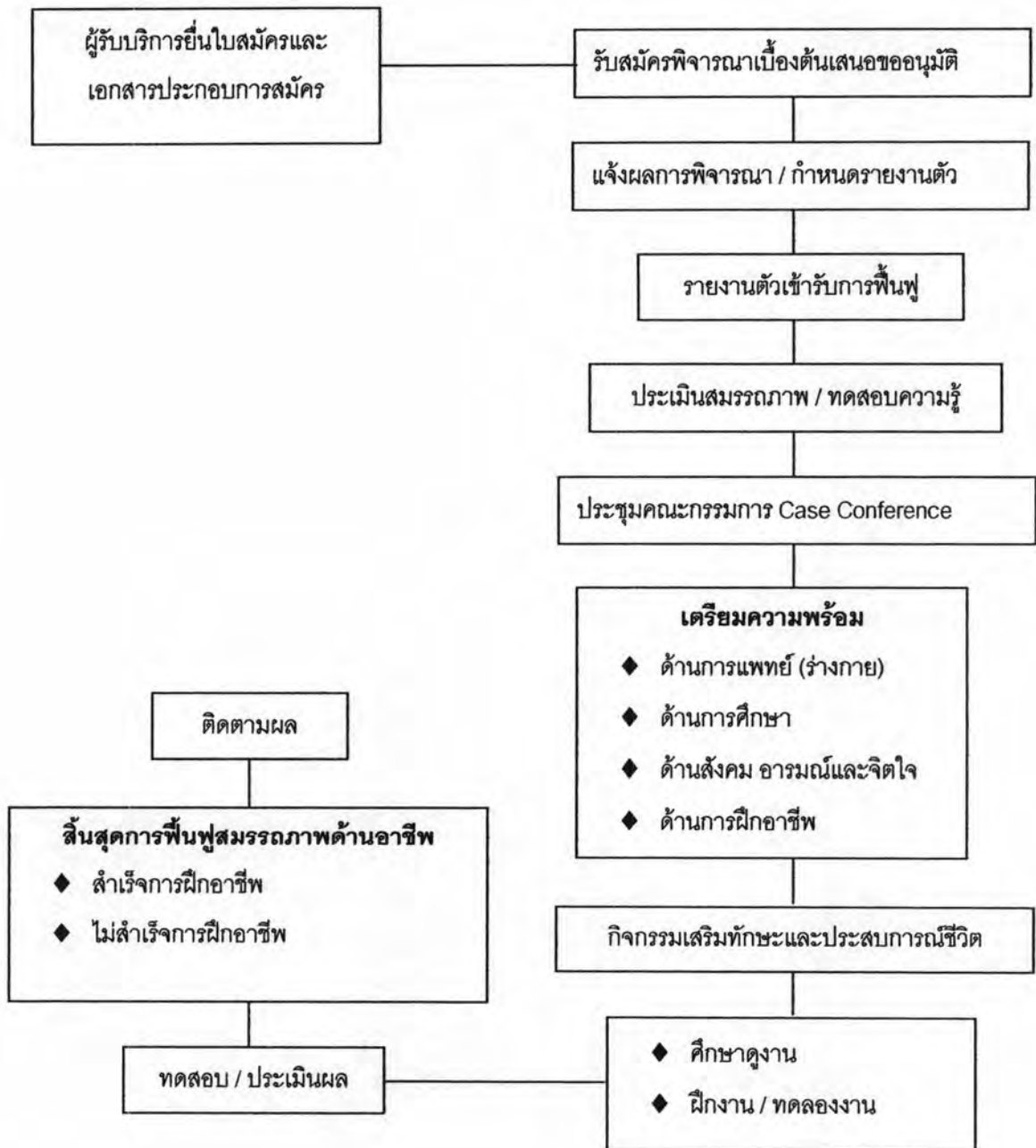
สถิติผู้เข้ารับการฝึกอาชีพของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดงปี 2550

วิชาชีพ	จำนวนสมัครทั้งหมด			จำนวนที่มารายงานตัว			ออกระหว่างการฝึกและ ไม่สำเร็จการศึกษา			จำนวนผู้สำเร็จการฝึกอาชีพ			การติดตามผล					
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	สถานประกอบ การ	ประกอบ อาชีพอิสระ	กลุ่มอิสระ ในชุมชน	กลับ ภูมิลำเนา	ศึกษา ต่อ	รวม
ตัดเย็บเสื้อผ้า ฯ	7	5	12	7	3	10	5	2	7	4	1	5	1	2	-	2	-	5
ช่างเย็บหนัง	22	2	24	21	2	23	4	2	6	17	-	17	6	2	-	4	-	12
อิเล็กทรอนิกส์	33	-	33	30	-	30	15	-	15	15	-	15	6	7	-	2	-	15
คอมพิวเตอร์	20	10	30	13	7	20	5	3	8	8	4	12	5	1	-	12	4	22
ศิลปะประดิษฐ์	19	8	27	18	6	24	7	3	10	11	3	14	0	2	-	2	-	4
รวม	101	25	126	89	18	107	36	10	44	55	8	63	18	14	5	22	4	63

ที่มา : ข้อมูลจากการสรุปผลการดำเนินงานประจำปี 2550 ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

5.4 ขั้นตอนการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง

ขั้นตอนการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดงตั้งแต่แรกรับจนกระทั่งเสร็จสิ้นกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ สามารถแสดงเป็นผังขั้นตอนได้ดังนี้



ที่มา : ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดงมีกำหนดการเปิดและปิดภาคเรียน ดังนี้

เปิดภาคเรียนที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ถึง 30 มีนาคม ของทุกปี

เปิดภาคเรียนที่ 2 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม ถึง 30 กันยายน ของทุกปี

และปิดภาคเรียนระหว่างวันที่ 1-30 เมษายน ของทุกปี

คนพิการที่สมัครจะต้องไปรายงานตัวที่ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง ระหว่างวันที่ 1-7 ตุลาคม ของทุกปี และเข้ารับการอบรมเตรียมความพร้อม ระหว่างวันที่ 8-31 ตุลาคม ของทุกปี เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคย เตรียมความพร้อมก่อนการอบรมและเพื่อให้คนพิการได้มีโอกาสตัดสินใจอีกครั้งว่า วิชาชีพที่เรียนนั้นตรงกับความต้องการและความสามารถของตนเองหรือไม่ หากไม่ตรงกับความต้องการและความสามารถของตน สามารถตัดสินใจเปลี่ยนวิชาชีพที่เรียนได้ แต่คุณสมบัติต้องตรงตามหลักเกณฑ์ของวิชาชีพนั้น ๆ และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของศูนย์ ฯ ด้วย

ศูนย์ ฯ เริ่มเรียนตั้งแต่เวลา 09.00 - 16.00 น. กิจวัตรประจำวันของผู้เข้ารับการฝึกอาชีพในแต่ละวันจะเป็นไปตามระเบียบเวลาและข้อปฏิบัติอื่น ๆ ของศูนย์ ฯ ตั้งแต่ตื่นนอน จนกระทั่งเข้านอน เช่น การตื่นนอนในตอนเช้า การดูแลรักษาความสะอาดของตนเองและที่พัก การอาบน้ำ แต่งตัว กินข้าว ล้างจาน ซักผ้า และการเข้าเรียน เป็นต้น กิจวัตรต่าง ๆ เหล่านี้ คนพิการส่วนใหญ่อาจจะไม่มีโอกาสได้ปฏิบัติด้วยตนเองมาก่อนเมื่ออยู่ที่บ้าน แต่กิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้กับผู้เข้ารับการฝึก ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกรู้จักระเบียบ วินัย การปรับตัวที่จะใช้ชีวิตภายในศูนย์ ฯ การอยู่ร่วมกับคนหมู่มาก การรู้จักช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น รู้จักความอดทน มีน้ำใจ รู้จักความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม รู้จักสิ่งที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติ เป็นต้น และการให้ผู้เข้ารับการฝึกได้พยายามที่จะกระทำการต่าง ๆ ด้วยตนเองนั้นยังส่งผลดีต่อทั้งสุขภาพร่างกาย และจิตใจของผู้เข้ารับการฝึกเป็นอย่างดีอีกด้วย

เหตุผลที่จะต้องมีการออกกฎระเบียบต่าง ๆ ไว้นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการฝึกดังที่กล่าวไปแล้ว ยังช่วยให้ศูนย์ ฯ สามารถจัดการและดูแลผู้เข้ารับการฝึกได้สะดวกขึ้นด้วย เพราะผู้ที่เข้ามารับการฝึกมีจำนวนมาก มาจากต่างที่ต่างถิ่นและมีพื้นฐานนิสัยจิตใจและความประพฤติที่แตกต่างกัน กฎระเบียบ ข้อปฏิบัติต่าง ๆ จะมีส่วนสำคัญในการช่วยเสริมสร้างระเบียบวินัย การปฏิบัติตัวในสังคม การปรับตัวใช้ชีวิตร่วมกันคนหมู่มาก ให้กับผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ และทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยจะแฝงอยู่ในกฎระเบียบ ข้อบังคับ กิจวัตร

ประจำวันและกิจกรรมอื่น ๆ ที่ศูนย์ ฯ จัดให้กับผู้เข้ารับการฝึกนั้นเอง นับว่าเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับคนพิการก่อนการกลับไปใช้ชีวิตจริงในสังคมนั่นเอง

เมื่อผู้เข้ารับการฝึกเข้ามาฝึกอาชีพตามวิชาชีพที่เลือกไว้ จะเริ่มเข้าสู่กระบวนการประเมินสมรรถภาพ และหลังจากนั้นประมาณ 1 เดือน จะมีการจะมีการประชุมคณะกรรมการศูนย์ ฯ หรือเจ้าหน้าที่จาก 3 กลุ่มงานคือ กลุ่มงานประเมินสมรรถภาพด้านร่างกาย กลุ่มงานประเมินสมรรถภาพด้านสังคม และกลุ่มงานประเมินสมรรถภาพด้านอาชีพ อันประกอบด้วยพยาบาล นักกายภาพบำบัด นักสังคมสงเคราะห์ และครูประจำวิชาชีพแต่ละวิชาชีพมาร่วมกันทำ Case Conference เพื่อประเมินความพร้อมและสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ พฤติกรรมในการเรียนและการฝึกวิชาชีพ การอยู่ร่วมกับผู้อื่นภายในศูนย์ ฯ และจะมีการทดสอบความรู้เพื่อเป็นการวัดความสามารถของผู้เข้ารับการฝึกว่าจะสามารถฝึกในวิชาชีพนั้นได้ และจัดโปรแกรมการฝึกอาชีพเป็นรายบุคคล ซึ่งในช่วงนี้หากผู้เข้ารับการฝึกไม่มีความเหมาะสมหรือไม่ประสงค์ที่จะเรียนในวิชาชีพนั้น ๆ อีก สามารถเปลี่ยนวิชาชีพได้ แต่คุณสมบัติและศักยภาพต้องเหมาะสมกับวิชาชีพนั้น และต้องผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการศูนย์ ฯ

ตลอดระยะเวลาของการฝึกอาชีพภายในศูนย์ ฯ จะมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในรายที่มีปัญหาหรือต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ศูนย์ ฯ จะมีการดูแลและเตรียมความพร้อมให้กับคนพิการในทุก ๆ ด้าน ทั้งการแพทย์ การศึกษา สังคมและอาชีพ เช่นการจัดโปรแกรมการทำกายภาพบำบัดเป็นรายบุคคล การให้การรักษอย่างต่อเนื่องโดยการพาไปพบแพทย์ตามกำหนดนัดหมาย การติดต่อขอกายอุปกรณ์ โดยจะจัดให้กับรายที่มีความจำเป็นตามแต่ละสภาพความพิการ เพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกสามารถใช้ชีวิตและฝึกวิชาชีพได้สะดวกขึ้น การจัดบริการการศึกษาออกโรงเรียนให้กับคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้มีโอกาสในการศึกษา พัฒนาความรู้และเพิ่มวุฒิทางการศึกษาของตนเอง การสอนให้ผู้เข้ารับการฝึกมีระเบียบวินัย ความอดทน ความกล้าแสดงออกในทางที่เหมาะสม การมีอุปนิสัยและพฤติกรรมที่ดี การรู้จักเข้าสังคม โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการใช้ชีวิตภายในศูนย์ ฯ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของศูนย์ ฯ และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ศูนย์จัดให้เช่น การอบรมหน้าแถวหลังเคารพธงชาติ การจัดบรรยายพิเศษจากวิทยากร และการฟังธรรมเทศนา การสวดมนต์ นั่งสมาธิ การเข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศหรือการละลายพฤติกรรม การบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ ทั้งภายในศูนย์ ฯ และภายนอกศูนย์ ฯ เพื่อเป็นการเสริมทักษะ และประสบการณ์ในการใช้ชีวิตในสังคมให้กับผู้เข้ารับการฝึก เป็นต้น การฝึกวิชาชีพ การได้ออกไปศึกษาดูงานตามสถานประกอบการหรือการเข้าร่วมฟังการบรรยายหรือกิจกรรมจากหน่วยงานภายนอกที่ทางศูนย์ ฯ จัดขึ้น เช่น การพัฒนารูปแบบ

ผลิตภัณฑ์ การอบรมความรู้ทางวิชาชีพอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น การซ่อมมือถือ การทำน้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่ม เป็นต้น

เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรมวิชาชีพและกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านต่าง ๆ แล้ว จะมีการทดสอบเพื่อวัดผลและประเมินความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอาชีพในภาคทฤษฎีโดยการสอบข้อเขียนและนำผลมาประเมินร่วมกับภาคปฏิบัติในระหว่างการฝึก เพื่อประเมินผลการสำเร็จ การฝึกวิชาชีพของผู้เข้ารับการฝึก ซึ่งจะต้องผ่านเกณฑ์ตามรายวิชาชีพของศูนย์ ฯ และระเบียบข้อบังคับของศูนย์ ฯ โดยที่ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพจะต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของเวลาเรียนทั้งหมดจึงจะมีสิทธิเข้าสอบ และผลสอบของทั้ง 2 ภาคการศึกษารวมกันได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 นอกจากนี้ ผู้เข้ารับการฝึกจะต้องไม่ขาดเรียนติดต่อกันเกิน 30 วันโดยขาดเหตุผลอันสมควร และไม่ฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของศูนย์ ฯ หรือประพฤติผิดอย่างร้ายแรง จึงจะผ่านการประเมินผล และได้รับประกาศนียบัตรจากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เพื่อแสดงว่าได้สำเร็จการฝึกอาชีพตามหลักสูตร

ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว ทางศูนย์ ฯ จะช่วยในการแนะนำการออกไปประกอบอาชีพ การขอกู้เงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ หรือการออกไปศึกษาต่อให้กับผู้สำเร็จการศึกษา และจะมีการพาผู้สำเร็จการศึกษาไปกรอกในสมัครงานไว้ที่ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จของคนพิการ (One Stop Services) ที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และช่วยพาคนพิการเข้าไปสมัครงานตามบริษัทที่คนพิการสนใจและมีการแจ้งความจำนงในการรับคนพิการเข้าทำงานไว้ หรือผู้ที่มาติดต่อหางานคนพิการจากทางศูนย์ ฯ โดยตรง หรือทางศูนย์ ฯ เคยมีการติดต่อประสานความร่วมมือกันไว้ เป็นต้น โดยขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นสามารถแสดงเป็นผังขั้นตอนกระบวนการในการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพคนพิการของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง ได้ดังนี้

5.5 เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้ารับการศึกษาอาชีพ

ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดงจะทำการเปิดรับสมัครตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน ถึง 30 มิถุนายน ของทุกปี ซึ่งคนพิการที่มีความสนใจจะเข้ารับการศึกษาฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. ผู้สมัครต้องมีอายุระหว่าง 14 - 40 ปี ซึ่งสามารถยืดหยุ่นได้ตามดุลพินิจของคณะกรรมการศูนย์ ฯ อันประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการศูนย์ นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล นักกายภาพบำบัด และครูประจำวิชาชีพ โดยจะรับรุ่นละประมาณ 100 คน แบ่งเป็นวิชาชีพละประมาณ 20 คน ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เข้ามาสมัครในแต่ละปี
2. เป็นคนพิการที่จดทะเบียนคนพิการแล้ว โดยสามารถขอจดทะเบียนคนพิการได้ที่ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว สำหรับคนพิการ (one-stop services) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรือที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด
3. เป็นคนพิการอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และความพิการนั้น ๆ ไม่เป็นอุปสรรคต่อวิชาชีพที่ฝึกอบรม
4. คนหูหนวกหรือเป็นใบ้ ต้องสื่อความหมายได้ หรือสำเร็จการศึกษาภาคบังคับจากโรงเรียนโสตศึกษาของรัฐหรือเอกชน ซึ่งต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการศูนย์ ฯ แต่ในทางปฏิบัติจะค่อนข้างยืดหยุ่น ไม่สามารถจะเลือกหรือปฏิเสธผู้เข้ารับได้มากนัก เนื่องจากต้องเปิดโอกาสให้กับคนพิการได้เข้าถึงบริการให้มากที่สุดตามนโยบายของรัฐบาล
5. ไม่พิการอัมพาตจนไม่สามารถควบคุมระบบขับถ่ายได้
6. คนพิการครึ่งท่อนล่าง (อัมพาต) ที่ต้องใช้เครื่องช่วยความพิการหรือกายอุปกรณ์ช่วยเดิน ต้องฝึกภาคปฏิบัติตามหลักสูตรได้
7. ไม่พิการทางสมองหรือปัญญาอ่อน ปัจจุบันทางศูนย์ ฯ ได้มีการรับคนพิการที่มีความผิดปกติทางสมองบ้างแล้ว เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้กับคนพิการได้เข้ารับการศึกษาอาชีพมากขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล โดยสามารถเข้าเรียนได้ในวิชาชีพศิลปประดิษฐ์ เพื่อให้คนพิการในกลุ่มนี้มีโอกาสได้พัฒนาศักยภาพของตนเองและมีทักษะในการประกอบอาชีพ ซึ่งไม่ได้คาดหวังว่าคนพิการในกลุ่มนี้จะสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ แต่การได้มาศึกษาอาชีพในวิชาชีพศิลปประดิษฐ์จะช่วยในเรื่องของสภาพร่างกายและจิตใจของคนพิการในกลุ่มนี้ได้เป็นอย่างดี เพราะการประดิษฐ์และศิลปะเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ฝึกมีสมาธิ และใจเย็นขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยฝึกกล้ามเนื้อและการหยิบจับของผู้ฝึกที่แขนและมืออ่อนแรงได้อีกด้วย

8. ไม่พิการทางสายตา แต่เดิมศูนย์ ฯ เคยมีการรับคนพิการทางสายตาเข้าฝึกในวิชาชีพหมวดแผนโบราณ แต่มีผู้มาสมัครเรียนน้อยจึงปิดไป ปัจจุบันวิชาชีพหมวดแผนโบราณยังมีเปิดที่ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการจังหวัดหนองคาย และสถานฟื้นฟูอาชีพคนพิการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี

9. ต้องไม่เป็นคนพิการทางจิต เพราะอาจจะเป็นอันตรายแก่ผู้อื่นได้ และยากต่อการควบคุมดูแล เพราะคนพิการทางจิตจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านจิตเวช หรือนักจิตวิทยาดูแลตลอดเวลา ซึ่งทางศูนย์ ฯ ไม่มีบุคลากรทางด้านนี้ประจำอยู่ และอยู่ห่างจากโรงพยาบาล

10. ต้องผ่านการทดสอบว่าเป็นผู้มีสติปัญญาและความสามารถที่จะฝึกอาชีพนั้น ๆ ได้ โดยจะมีการพิจารณาคุณสมบัติเบื้องต้นจากการรับสมัคร และจะมีการประเมินผลอีกครั้งเมื่อเข้ามารับการฝึกแล้วประมาณ 1 เดือน จะมีการทดสอบวัดความสามารถ และมีการประชุม Case Conference เป็นรายบุคคลต่อไป โดยจะมีการประชุมร่วมกันระหว่างนักสังคมสงเคราะห์ นักกายภาพ พยาบาล ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง โดยผู้สมัครเรียนวิชาชีพเฉพาะในบางสาขาวิชาต้องมีคุณสมบัติเฉพาะตามที่กำหนด เช่น วิชาชีพคอมพิวเตอร์ต้องจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นต้น และต้องอยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการ

11. ต้องมีความประพฤติเรียบร้อย ไม่บกพร่องในศีลธรรมอันดี

12. ไม่เป็นโรคเรื้อรังติดต่ออันตราย หรือติดสุรา ยาเสพติดให้โทษ หากผู้เข้ารับการฝึกฝ่าฝืนและดื่มสุรารายในศูนย์ ฯ จะต้องถูกทำทัณฑ์บนและถูกไล่ออกเป็นลำดับต่อไป